

Oudewater Markstraat 37

rapport 617

Oudewater Markstraat 37

Een Archeologische Begeleiding

G. L. Williams

Met een bijdrage van:

S. Ostkamp

Colofon

ADC Rapport 617

Oudewater Marktstraat 37
Een Archeologische Begeleiding

Auteur: G. L. Williams
Met een bijdrage van: S. Ostkamp
In opdracht van: Promad Projectmanagement B.V.
Foto's en tekeningen: ADC-ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort, april 2006
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'E. Blom', written in a cursive style with a long horizontal stroke extending to the right.

Autorisatie:
E. Blom

ISBN 90-5874-42-64

ADC-ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
2 Vooronderzoek	7
3 Methoden	7
4 Interpretatie en conclusies	7
5 Vondsten	9
6 Interpretatie en conclusies	10
Lijst van afbeeldingen en tabellen	13
Literatuur	13

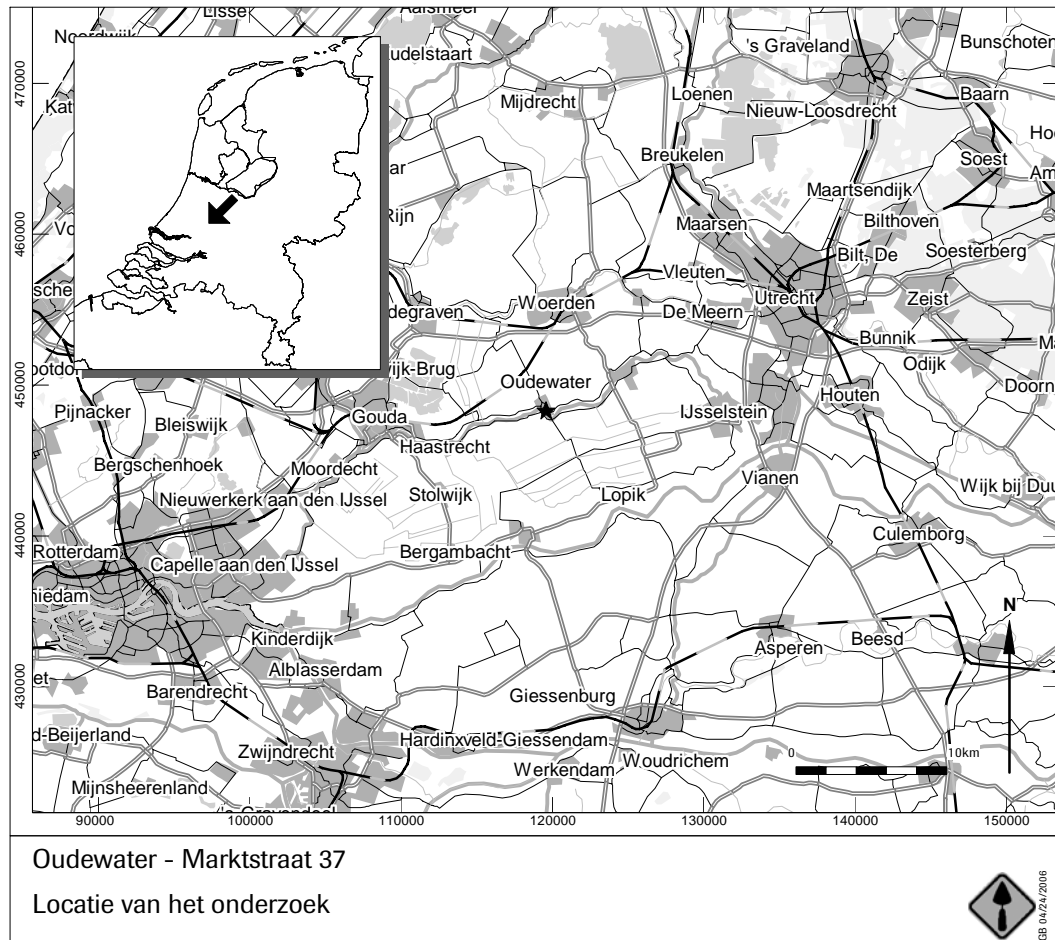
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

<i>Provincie:</i>	Utrecht
<i>Gemeente:</i>	Oudewater
<i>Plaats:</i>	Oudewater
<i>Toponiem:</i>	Marktstraat 37
<i>Kadastrale gegevens:</i>	Oudewater C264
<i>Kaartblad:</i>	38B
	119,560/448,365
<i>Coördinaten:</i>	119,570/448,370
	119,575/448,365
	119,570/448,360
<i>Projectverantwoordelijke:</i>	G. L. Williams
<i>Bevoegd gezag:</i>	Gemeente Oudewater
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	16481
<i>ADC-projectcode:</i>	4102880
<i>Complex en ABR codering:</i>	Nederzetting stad
<i>Periode(n):</i>	LMEA-NT
<i>Geomorfologische context:</i>	Oeverwal
<i>NAP hoogte maaiveld:</i>	0.3 m + NAP
<i>Maximale diepte onderzoek:</i>	0,9 m onder maaiveld
<i>Uitvoering van het veldwerk:</i>	21 maart 2006

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

PERIODE	TIJD IN JAREN			
Nieuwe tijd	1500	na Chr.	-	heden
Middeleeuwen	450	na Chr.	-	1500 na Chr.
Romeinse tijd	12	voor Chr.	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	12 voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800 voor Chr.

Beheer en plaats documentatie: ROB Amersfoort

Afb. 1

Samenvatting

In opdracht van Promad Projectmanager BV heeft ADC ArcheoProjecten een Archeologische Begeleiding uitgevoerd op de locatie Marktstraat 37 in de gemeente Oudewater. De Archeologische Begeleiding behelste het toezicht houden op het uitgraven van een bouwput.

Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van ca. 130 m². Tot voor kort was op de locatie een opslagruimte aanwezig, die is gebouwd in 1962. Het terrein ligt op het moment braak. Het nieuwbouwplan gaat uit van de aanleg van een bouwput op een diepte van circa 0.9 m onder maaiveld.

Tijdens de begeleiding zijn sporen van bewoningen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aangetroffen. Het gaat hierbij vooral om muurresten van voor de 17^e eeuw plus drie beer- of waterputten die bij het 17^e eeuwse gebouw horen. Enkele vondsten uit de verwijderde bovenlaag tonen aan dat het terrein in de eerste helft van de 15^e eeuw in gebruik was. De aangetroffen vindplaats heeft duidelijk een waardestelling van behoudenswaardig. Het advies is dat het terrein en de direct aanliggende percelen nauwlettend in de gaten gehouden worden bij toekomstige bouwplannen.

1 Inleiding

In opdracht van Promad Projectmanagement heeft ADC ArcheoProjecten op 21 maart 2006 een Archeologische Begeleiding uitgevoerd op de locatie Marktstraat 37 te Oudewater (afb. 1). Het onderzoek is uitgevoerd door G. L. Williams (veldarcheoloog) en door X. Alma (veldtechnicus). Senior archeoloog was E. Blom. De Archeologische Begeleiding behelsde het toezicht houden op het uitgraven van een bouwput waarin nieuwbouw gerealiseerd wordt.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Programma van Eisen (PvE).¹ De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens de begeleiding zijn verzameld, zijn gedeponneerd in het provinciaal depot van de Provincie Utrecht.

Een Archeologische Begeleiding kan als volgt omschreven worden: een inventarisatie, karakterisering en documentatie van aan- en afwezigheid van archeologische waarden in een door een niet-archeologische bodemverstorende activiteit te verstoren gebied. Van de archeologische waarden wordt een karakterisering gegeven waarbij tenminste de volgende aspecten aan de orde zijn: periodeaanduiding, geologische context, aard (typering) en waarderingsaspecten.

Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van ca. 130 m². Tot voor kort was op de locatie een opslagruimte aanwezig. Dit pand is reeds gesloopt en bij de sloop is ongeveer 0,4 m van de bovengrond verwijderd. De nieuwbouw gaat uit van het aanleggen van een bouwput op een diepte van circa 0,9 m onder het oude vloerniveau.

In het Programma van Eisen (PvE) zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld voor het onderzoeksgebied:

- Welke sporen en vondsten zijn op de leesbaar gemaakte vlakken en profielen waargenomen? Wat is de aard en de datering van de sporen en vondsten?
- Wat is van de aangetroffen archeologische waarden de periode-aanduiding, de geologische context en de aard?
- Wat is de fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische resten?
- Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde, representativiteit) van de archeologische resten?
- Is het bodemarchief onder de weggehaalde funderingen verstoord of intact?
- Zijn er organische materialen waargenomen en wat is de conserveringstoestand daarvan?
- Welke procedure dient de uitvoerder te volgen als behoudenswaardige vindplaatsen worden vastgesteld?
- Als een behoudenswaardige vindplaats aanwezig is, en het bevoegde gezag een nieuw selectiebesluit wil nemen, met welke vervolgactie moet de initiatiefnemer dan rekening houden? (opgraven, beschermen, noodberging?)
- Indien gebouwen worden aangetroffen: wat kan er worden gezegd over de omvang, ruimtelijke en functionele indeling, en ontwikkelingsgeschiedenis hiervan?
- Hoe is de ontwikkeling van de bebouwing en de percelering? (schuift de perceelsgrens op bijv.)
- Zijn er aanwijzingen over het gebruik van het binnen- of achterterrein?

¹ Schutte 2006, PvE nummer: 06-090

- Wat kan er gezegd worden over de sociale status, materiële cultuur, voedingsgewoontes van bewoners of gebruikers?
- Is er sprake van het uitvoeren van ambachtelijke activiteiten op dit terrein en zo ja welke?
- Welke eventuele aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de omgang met archeologische waarden in de rest van het plangebied, bij toekomstige sloop- of bouwactiviteiten?
- Kunnen aanbevelingen worden gedaan voor de visualisatie van onderzoeksresultaten bij de inrichting van het plangebied?

2 Vooronderzoek

In het onderzoeksgebied heeft in december 2004 een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een bureauonderzoek met controle boringen plaatsgevonden, uitgevoerd door Archeomedia². De resultaten van dit onderzoek hebben uitgewezen dat de onderzoekslocatie een hoge archeologische verwachting heeft. Deze hoge verwachting is bevestigd door het booronderzoek waarin is aangetoond dat het bodemopbouw vrijwel intact is. Bij de sloop van het pand zijn mogelijke oudere funderingsresten aangetroffen. Op een diepte van circa 2 m onder maaiveld bevindt zich een 14de eeuwse afvalpakket en op een diepte van 3,2 tot 3,4 m een laag met een datering uit de Laat Middeleeuwse periode. Tot op 5 m onder maaiveld zijn oeverafzettingen van de Hollandsche IJssel aangeboord.

3 Methodes

De archeologische begeleiding is uitgevoerd conform de KNA, (versie 2.2, 2005). In het onderzoeksgebied is een bouwput ten behoeve van de toekomstige bouwwerkzaamheden op verschillende dieptes uitgegraven. Op verzoek van de archeoloog heeft de kraanmachinist eerst de verstoorde bovengrond weggegraven waarna er machinaal laagsgewijs gezocht kon worden naar archeologische resten. Het vlak is over bijna de hele bouwput uiteindelijk op ca. 0,9 m onder maaiveld aangelegd (maaiveld = ca 0,3 m +NAP).

Tijdens de werkzaamheden is de grond met een metaaldetector onderzocht.

Het vlak is op schaal getekend (1:20) en beschreven. Het vlak is ingemeten ten opzichte van de lokale topografie en de aanwezige damwanden. De hoogteligging van het vlak ten opzichte van NAP kon door middel van een meetlat langs de damwand berekend worden.

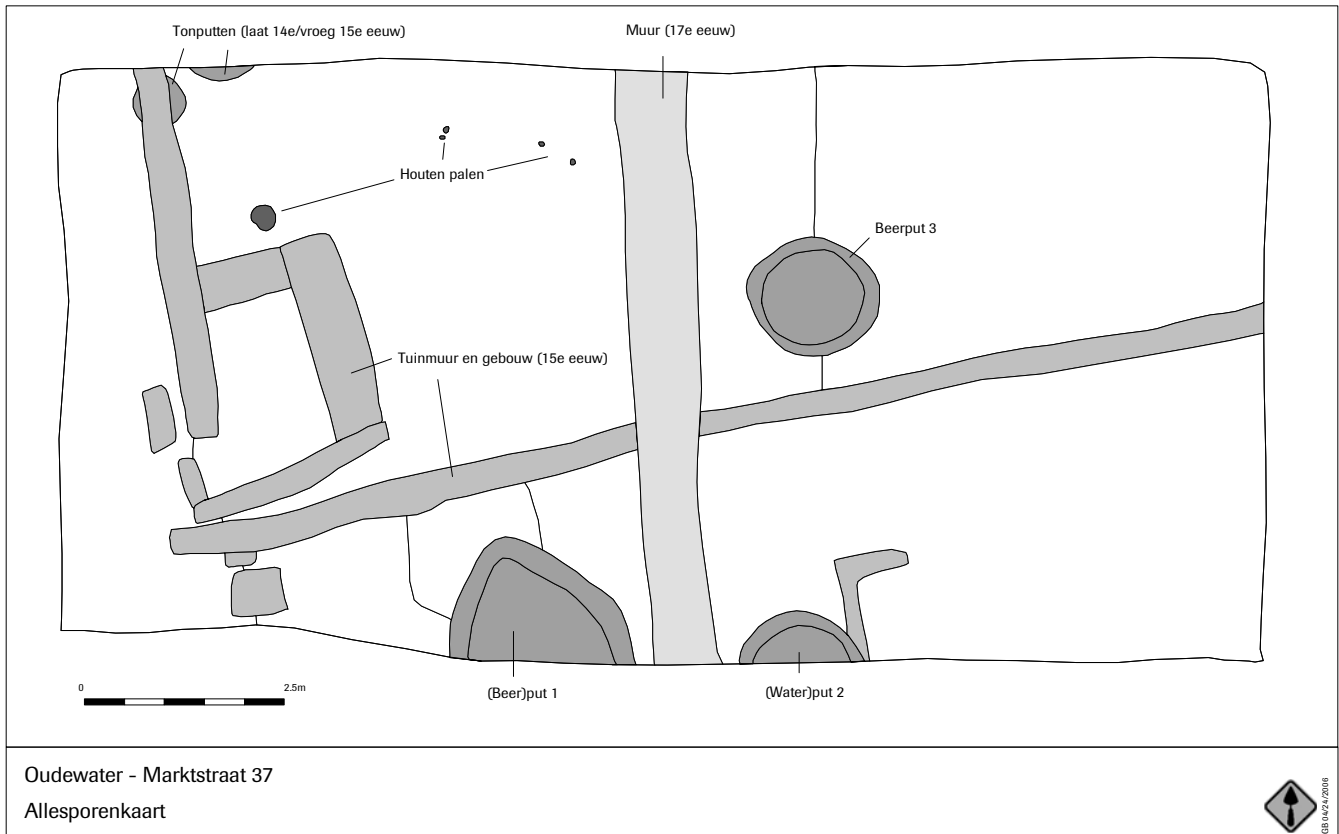
De begeleiding was zodanig georganiseerd dat de werkzaamheden geen vertraging hebben opgelopen door het archeologische onderzoek.

4 Interpretatie en conclusies

Archeologische sporen

Op circa 0,9 m onder het straatniveau, zijn verschillende muurresten aangetroffen (afb. 2.). Een muur (S2011) is net onder het maaiveld gevonden. Deze lag dwars door de put en lag haaks op de andere aanwezig gebouwen in de omgeving. Waarschijnlijk hoort deze muur tot het in 1962 afgebroken 17^e eeuwse pand dat door Archeomedia is waargenomen. De muur was bijna een meter breed.

² Van Dasselaar 2005

Afb..2

Een tweede muur betreft S1002. Deze muur was noordwest /zuidoost georiënteerd en was over de hele lengte van de bouwput te volgen. Deze muur heeft een iets anders oriëntatie dan S2011 en de andere moderne percelen. Gezien het feit dat de muur te volgen is over de gehele lengte van de bouwput en er geen ander muurwerk of funderingen zijn aangetroffen die tegen deze muur aangebouwd zijn, wordt deze muur geïnterpreteerd als een tuinmuur of perceelgrens. De muur is gemaakt van roodbruine bakstenen met afmetingen van 30 x 13 x 6 cm. S1002 loopt onder muur S2011 door en hoort dus bij een oudere fase van het terrein.

Muren S1004, S1005, S1006, S1007 en S2000 vormen samen het enige gebouw (of kamer) dat is aangetroffen. Dit gebouw heeft dezelfde oriëntatie als de tuinmuur en lag net ten noorden daarvan. De kamer heeft afmetingen van circa 2 x 3 m en is gemaakt van hetzelfde soort baksteen als de tuinmuur. De achtermuur van deze kamer loopt door tot onder het naastliggende pand.

Muur S2015 is tegen put 2 gebouwd en was te volgen over een afstand van 1,30 m. Deze L-vormige muur volgt ook dezelfde oriëntatie als de andere oudere muren.

Op een diepte van 0,9 m onder maaiveld zijn twee houten ton-waterputten aangetroffen. Een daarvan lag onder muur S1005 en had een diameter van ca. 0,7 m. De tweede put is gevonden in het noordelijke putprofiel en had een diameter van minimaal 0,8 m. In het noordwestelijke deel van het terrein op een diepte van 0,9 m onder maaiveld, zijn verschillende houten palen aangetroffen. Een hiervan had een diameter van 0,2 m. De andere palen waren tussen 0,08 en 0,10 m breed. Er is geen duidelijk patroon te vinden in de palen. Het is echter mogelijk dat er meer palen in de grond zaten maar dat deze tijdens de begeleiding zijn gemist. De functie van de palen is onduidelijk maar een mogelijkheid is dat ze werden gebruikt als funderingen om muren op te bouwen. Gezien de oriëntatie van de palen, is het mogelijk dat ze de fundering vormden voor een muur van het 17^e eeuwse gebouw.

Er zijn in totaal drie mogelijke beer- / waterputten herkend. Deze putten werden aangetroffen op een diepte van circa 0,3 m onder maaiveld en gingen alledrie dieper dan de uitgegraven 0,9 m onder maaiveld. Gezien het feit dat de aannemer niet dieper dan 0,9 m onder maaiveld zal gaan

was het niet nodig om de aangetroffen putten uit te graven. De bovenste 0,6 m van de putten was gevuld met los puin en baksteen, Hierin werden geen dateerbare vondsten gevonden dus een datering voor deze putten ontbreekt. Alledrie de putten waren gemaakt van hetzelfde gele baksteen met afmetingen van 25 x 12 x 6 cm. De putten 1 en 2 lagen 1,5 m uit elkaar en het is gezien het formaat van de twee putten verleidelijk om put 1 als beerput te interpreteren en put 2 als waterput.

Put 1 heeft een diameter van bijna 2 m terwijl put 2 een diameter heeft van slechts 1,2 m. Put 3 ligt circa 2,5 m ten noorden van de putten 1 en 2 en heeft een diameter van 1,4 m.

Op een diepte van 0,8 m is in het noordoostelijke gedeelte van het terrein een donkerbruin, venig pakket aangetroffen (S2014). Deze humeuze laag levert het meeste vondstmateriaal van de opgraving, inclusief een bijna complete kookpot (zie onder). Deze laag is tenminste 10 cm dik en was nog steeds aanwezig op een diepte van 0,9m.

Door de hoge grondwaterstand en ook de manier van uitgraven was het lastig om verschillende pakketten van elkaar te scheiden. Op 0,9 m onder maaiveld was een pakket te zien dat anders was van de rest van het vlak. Deze laag (S2004) vormde de binnenvulling van de aangetroffen kamer. Er is tijdens de begeleiding geen vloer gezien.

5 Vondsten

S. Ostkamp

Tijdens het uitgraven van de bouwput aan de Marktstraat 37 zijn diverse beer- en/of waterputten aangesneden. Hoewel dus diverse vondstrijke sporen tevoorschijn zijn gekomen, is het aantal vondsten zeer beperkt gebleven. Omdat de diepere ondergrond door de gekozen bouwwijze niet is verstoord, was het namelijk niet noodzakelijk de gevonden putten te onderzoeken. Ze zullen goed geconserveerd onder de nieuwe bebouwing voor toekomstige generaties bewaard blijven. De vondsten die tijdens het onderzoek wel voor de dag kwamen, zijn vooral afkomstig van de verwijderde bovenlaag. Dit gegeven maakt direct duidelijk waarom het leeuwendeel van deze vondsten uit een relatief lange periode dateert. De oudste vondsten zijn scherven van steengoed uit Siegburg en Langerwehe en lokaal of in de regio vervaardigd grijs- en roodbakkerd aardewerk. De datering van deze vondsten moet in de late 14^e of vroege 15^e eeuw worden geplaatst. We kunnen op basis van deze vondsten overigens niet concluderen dat de oudste bewoning op deze locatie eveneens uit dit tijdvak stamt. Het is best mogelijk dat zich op een dieper niveau ouder materiaal is te vinden. Het overige vondstmateriaal stamt uit de 16e tot de 18e eeuw. Naast scherven van aardewerk zijn ook fragmenten van wandtegels en pijpenkoppen verzameld. De hoeveelheid verzamelde vondsten is helaas te gering om uitspraken te kunnen doen over de sociale achtergrond van de vroegere bewoners van de onderzoekslocatie.

Slechts één vondstgroep kan worden gezien als het materiaal dat afkomstig is uit een zuivere context. Een vrijwel intacte grape of kookpot (afb.3.), een bodemscherf van een tweede exemplaar en de bovenzijde van een kan dateren uit de eerste helft van de 15e eeuw (afb. 4.). Binnen de typologie van het zogenaamde 'Deventer-systeem' is de vrijwel complete grape te classificeren als een r-gra-7b, bij de tweede grape komen we niet verder dan een r-gra-³. De kan is van het type r-kan-12. Alledrie de voorwerpen hebben karakteristieke kenmerken waardoor ze in de eerste helft van de 15^e eeuw moeten worden gedateerd. Zo zijn beide voorwerpen spaarzaam geglazuurd en is hun schouder met een fijn getande spatel nagedraaid. Kannen die vergelijkbaar zijn met ons exemplaar zijn onder meer gevonden als afval van een vroeg-15^e-eeuwse pottenbakkerij in Utrecht.⁴ De grape is van hetzelfde type als een kookpot die in Deventer tevoorschijn kwam uit een midden-15^e-eeuwse vondstcontext.⁵ Omdat dezelfde aardewerkvormen over grotere delen van ons land zijn vervaardigd en het niet bekend is of er gedurende de 15^e eeuw ook pottenbakkers in Oudewater actief waren, tasten we (vooral nog) in het duister over de herkomst van de voorwerpen. Het is echter wel waarschijnlijk dat ze lokaal of in de regio zijn vervaardigd.

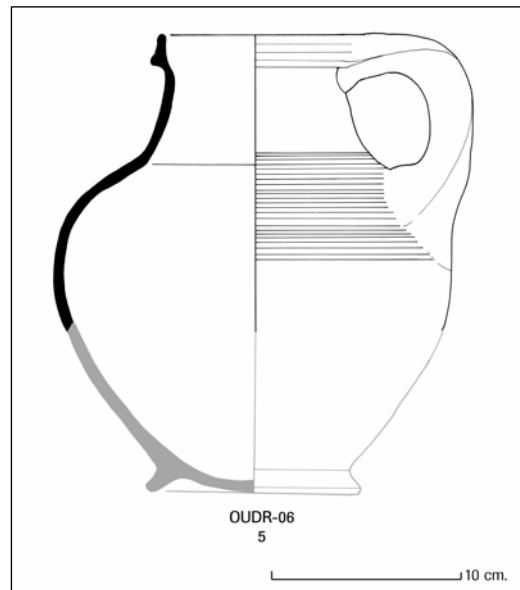
³ Zie voor het Deventer-systeem: Clevis & Kottman 1989.

⁴ Bruijn 1979, 121.

⁵ Clevis & Kottman 1989, 97.

Afb. 3

Afb.4

6 Interpretatie en conclusies

In het onderzoeksgebied zijn bewoningssporen teruggevonden uit de Late Middeleeuwen. Het gaat hierbij vooral om muurresten van vóór de 17^e eeuw plus drie beer- of waterputten.

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen / Plan van Aanpak zijn gesteld, kunnen nu als volgt worden beantwoord:

1 -Welke sporen en vondsten zijn op de leesbaar gemaakte vlakken en profielen waargenomen?

Er zijn verschillende bewoningssporen en vondsten aangetroffen in de bouwput. Ook is er een mogelijke structuur waargenomen in de vorm van enkele muurresten.

2 -Wat is de aard en de datering van de sporen en vondsten?

De vondsten en sporen dateren uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Een muur hoort waarschijnlijk bij het 17^e eeuwse gebouw. Op een dieper niveau zijn andere muurresten aangetroffen. Deze muren zijn op dit moment niet te dateren maar het is duidelijk dat deze resten ouder zijn dan het 17^e eeuwse gebouw. Ook zijn verscheidene beerputten/waterputten gevonden maar door het feit dat er geen vondsten zijn aangetroffen in de vullingen van deze sporen blijft het lastig om de putten te dateren. Twee van de putten (put 1 en 2) zijn net onder het maaiveld aangetroffen en behoren waarschijnlijk toe aan het 17^e eeuwse pand. Alledrie de putten zijn gemaakt uit dezelfde soort baksteen en lijken veel op elkaar dus voorlopig is een datering in de 17^e eeuw voor alledrie de putten verondersteld.

Twee houten waterputten zijn waarschijnlijk de oudste sporen op het terrein gezien het feit dat een van deze putten zich onder de oudere muurresten bevindt. De putten zijn gegraven door de laat 14^e/vroeg 15^e eeuwse afvallagen heen en dus zijn ze voorlopig gedateerd als midden tot laat 15^e eeuw. De meest westelijke van de twee putten ligt binnen de grens van de tuinmuur en de meest noordelijk muur van het mogelijke gebouw. Het is aantrekkelijk om de datering van deze put te koppelen aan de oudere muurresten.

3 - Wat is van de aangetroffen archeologische waarden de periode-aanduiding, de geologische context en de aard?

Er zijn archeologische resten van verschillende periode waargenomen tijdens de begeleiding. Onder andere een muur van een mogelijk 17^e eeuwse pand is. Daaronder zijn weer oudere muurresten aangetroffen. Onder deze muren zijn verschillende afvallagen en twee houten putten

gevonden. Enkele vondsten uit de verwijderde bovenlaag tonen aan dat het terrein in ieder geval al in de eerste helft van de 15^e eeuw in gebruik was.

Het is duidelijk dat de lagen uit de 14^e en 15^e eeuw op een hoger niveau zijn aangetroffen dan tijdens het vooronderzoek. Tijdens de begeleiding zijn lagen uit deze periode aangetroffen op een diepte van 0,9 m onder maaiveld terwijl tijdens het vooronderzoek deze lagen werden herkend op een niveau van 1 tot 2 m onder maaiveld.

4 - Wat is de fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische resten?

De fysieke kwaliteit van de archeologisch resten is goed. Verschillende muurresten en drie stenen putten (mogelijk beerputten) zijn aangetroffen. Deze resten zijn vrijwel volledig intact gebleven. De conservering van het vondstmateriaal is ook hoog gezien het feit dat er tijdens de begeleiding een bijna complete grape is gevonden.

5 - Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde, representativiteit) van de archeologische resten?

De aangetroffen archeologische resten zijn typisch voor een binnenstad vindplaats met verschillende muurresten, beer-/ waterputten en afvallagen.

Het zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarden van de waargenomen sporen is gemiddeld tot hoog (zie tabel 2). Op dit terrein zijn vondsten en sporen gevonden uit de 14^e en 15^e eeuw. Over het algemeen is nog weinig bekend uit deze periode in dit gebied (bijvoorbeeld de relatie met de Heksenwaag te Oudewater). Het blijft moeilijk om iets over de representativiteit te zeggen want er is slechts een relatief klein gebied onderzocht en er zijn weinig vondsten verzameld. Doordat de aangetroffen sporen geconserveerd zullen blijven onder de nieuwbouw was het niet nodig om ze af te werken en dus zijn er weinig vondsten aangetroffen. Als waardestelling komen we hier tot een vindplaats, die duidelijk behoudenswaardig is.

6 - Is het bodemarchief onder de weggehaalde funderingen verstoord of intact?

Het bodemarchief onder de funderingen is intact.

7 - Zijn er organische materialen waargenomen en wat is de conserveringstoestand daarvan?

De aanwezigheid van verschillende houten palen en twee houten tonnen duidt erop dat de conserveringstoestand van organische materialen goed is.

8 - Welke procedure dient de uitvoerder te volgen als behoudenswaardige vindplaatsen worden vastgesteld?

De vindplaats is zeker behoudenswaardig maar ligt onder de maximale ontgravingsdiepte. Deze diepte mag absoluut niet overschreven worden. Als besloten wordt om dieper te graven (bijvoorbeeld voor het plaatsen van heipalen) dan kan het bevoegde gezag beslissen om het terrein volledig te laten onderzoeken.

9 - Als een behoudenswaardige vindplaats aanwezig is, en het bevoegde gezag een nieuw selectiebesluit wil nemen, met welke vervolgactie moet de initiatiefnemer dan rekening houden? (opgraven, beschermen, noodberging?)

Als dit zo is kan het bevoegde gezag opdracht geven tot opgraving of noodberging van de muurresten.

10 - Indien gebouwen worden aangetroffen: wat kan er worden gezegd over de omvang, ruimtelijke en functionele indeling, en ontwikkelingsgeschiedenis hiervan?

Het terrein is feitelijk te klein om goed gefundeerde uitspraken over omvang en inrichting te doen. Er is in ieder geval een mogelijke kamer aangetroffen. Deze kamer volgt de zelfde oriëntatie als een andere lange muur die te volgen is over de gehele lengte van de opgravingsput. Deze muur is voorlopig geïnterpreteerd als tuinmuur.

11 - Hoe is de ontwikkeling van de bebouwing en de percelering? (schuift de perceelsgrens op bijv.)

Het feit dat verschillende muurresten verschillende oriëntaties hebben geeft aan dat de percelering veranderd is over de jaren heen. De resten van het 17^e eeuwse gebouw heeft dezelfde oriëntatie als de moderne percelen. De oudere muurresten hebben een andere oriëntatie en zijn meer noordoost-zuidwest georiënteerd.

12 - Zijn er aanwijzingen over het gebruik van het binnen- of achterterrein?

Door het feit dat er slechts een klein gebied is opgegraven blijft het moeilijk om hier uitspraken over te doen.

13 - Wat kan er gezegd worden over de sociale status, materiële cultuur, voedingsgewoontes van bewoners of gebruikers?

Het is niet mogelijk om uitspraak te doen over de sociale status van de vroegere bewoners van de onderzoekslocatie. Daarvoor zijn er tijdens de begeleiding te weinig vondsten aangetroffen.

14 - Is er sprake van het uitvoeren van ambachtelijke activiteiten op dit terrein en zo ja welke?

Nee, daar zijn geen aanwijzingen voor gevonden.

15 - Welke eventuele aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de omgang met archeologische waarden in de rest van het plangebied, bij toekomstige sloop- of bouwactiviteiten?

Het is duidelijk dat er archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd als er verdere sloop- of bouwactiviteiten zullen plaatsvinden in de rest van het plangebied. Deze begeleiding heeft aangetoond dat de archeologische resten behoudenswaardig zijn. De direct omliggende percelen moeten goed in de gaten gehouden worden bij toekomstige (nieuwe) bouwplannen.

16 - Kunnen aanbevelingen worden gedaan voor de visualisatie van onderzoeksresultaten bij de inrichting van het plangebied?

Nee.

Tabel 2 Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 2.2, 2005).

Waarden	Criteria	Scores			
		Hoog	Midden	Laag	Totale score
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	3			6
	Conservering	3			
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3			9
	Informatiewaarde	3			
	Ensemblewaarde	3			
	Representativiteit	N.v.t.			

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.
Afb. 2. Alle Sporen kaart.
Afb. 3. 15^e -eeuwse grape (type r-gra-7b), gevonden tijdens begeleiding
Afb. 4. 15^e -eeuwse kan (type -r-kan-12), gevonden tijdens begeleiding

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

Tabel 2. Scoretabel waardestelling (naar KNA 2.2).

Literatuur

Bruijn, A., 1979: *Pottersvuren langs de Vecht. Aardewerk rond 1400 uit Utrecht*, (Rotterdam papers III), Rotterdam.

Clevis, H., & J. Kottman, 1989: *Weggegooid en teruggevonden. Aardewerk en glas uit Deventer vondstcomplexen 1375-1750*, Kampen.

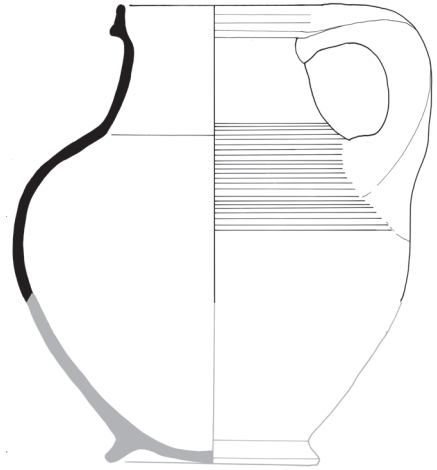
Dasselaar, Van. M. 2005: *Verkennd archeologisch onderzoek Marktstraat 37 te Oudewater (Rapport AO5-582-I Archeo-media)*

Schutte, A. 2006 : Programma van Eisen Archeologische begeleiding OudeWater 37 (ADC 06_090 28-2-06)

Bijlage 5.1
Catalogus: Aardewerk uit een
15e-eeuwse afvalkuil achter
Marktstraat 37 in Oudewater

S. Ostkamp

Opbouw van de catalogusblokjes

1a	vondstnummer
1b	vondstcontext (complexdatering)
2	code van het type
3	objectdatering
4a	maten in centimeters (grootste diameter / hoogte)
4b	beschrijving van het type
5a	baksel
5b	kleur / glazuur
5c	beschrijving van de decoratie
5d	diversen
6a	bodem
6b	oor / steel
6c	completetheid
7	functie
8	productiecentrum
9	literatuur

(alle afbeeldingen in deze catalogus zijn
schaal 1:4)

cat. 1

1a	OUDEWATER 2006 - 5-1
1b	beer- of afvalkuil (1400-1450)
2	r-gra-7b
3	1400-1450
4a	17/17,5
4b	bolle grape met uitstaande hals en aan bovenzijde afgeplatte rand met groef, op drie poten
5a	roodbakend aardewerk
5b	spaarzaam loodglazuur
5c	schouder met een fijn getande spatel nagedraaid
5d	beroot
6a	drie poten
6b	twee worstoren
6c	vrijwel compleet
7	grape
8	lokaal of regionaal product
9	

cat. 2

1a	OUDEWATER 2006 - 5-2
1b	beer- of afvalkuil (1400-1450)
2	r-kan-12
3	1375-1425
4a	21/-
4b	bolle kan met hoge schouder en hoge hals met kraagrand, op standing
5a	roodbakend aardewerk
5b	spaarzaam loodglazuur
5c	schouder met een fijn getande spatel
5d	
6a	standing (bodem ontbreekt)
6b	worstoor
6c	fragment, gereconstrueerd profiel
7	kan
8	lokaal of regionaal product
9	Bruijn 1979, 121